Затверджено на засіданні кафедри
трудового, екологічного та аграрного права
протокол № 1 від 26.08.2026 р.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
з навчальної дисципліни «Право навколишнього середовища Європейського Союзу (англ. мовою)»

Змістовий модуль 1. Загальна частина.

Тема 1. Формування права навколишнього середовища ЄС і його місце в системі європейського права
Topic 1. Formation of EU Environmental Law and Its Place in the System of European Law

Історія формування права навколишнього середовища ЄС. Поняття та місце права навколишнього середовища ЄС у системі європейського права. Охорона навколишнього середовища як пріоритетний обов'язок держав-членів ЄС. Перспективи розвитку права навколишнього середовища ЄС.

The history of the formation of EU environmental law. Concept and place of EU environmental law in the system of European law. Environmental protection as a priority duty of EU member states. Prospects for the development of EU environmental law.

Тема 2. Предмет і структура права навколишнього середовища ЄС
Topic 2. Subject and Structure of EU Environmental Law

Управління охороною навколишнього середовища в ЄС. Предметні сфери регулювання права навколишнього середовища ЄС. Інструменти та механізми ЄС у сфері охорони навколишнього середовища.

Management of environmental protection in the EU. The subject areas of EU environmental law regulation. EU tools and mechanisms in the field of environmental protection.

Тема 3. Джерела права навколишнього середовища ЄС
Topic 3. Sources of EU Environmental Law

Установчі договори як джерела права навколишнього середовища ЄС. Норми вторинного права ЄС у сфері охорони навколишнього середовища. Рішення Суду ЄС як джерела права навколишнього середовища. Міжнародні договори ЄС у сфері охорони навколишнього середовища.

Founding treaties as sources of EU environmental law. Norms of EU secondary law in the field of environmental protection. Decisions of the Court of Justice of the

European Union as a source of environmental law. EU international agreements in the field of environmental protection.

Тема 4. Принципи права навколишнього середовища ЄС
Topic 4. Principles of EU Environmental Law

Загальні принципи права ЄС і охорона навколишнього середовища. Принцип інтеграції питань охорони навколишнього середовища в політику та дії ЄС. Принципи пропорційності та субсидіарності.

Принципи права навколишнього середовища ЄС. Принципи попередження та перестороги. Принцип відшкодування шкоди шляхом її усунення на початку виникнення. Принцип сталого розвитку. Принцип забруднювач платить.

General principles of EU law and environmental protection. The principle of integration of environmental protection issues into the policy and actions of the EU. Principles of proportionality and subsidiarity.

Principles of EU environmental law. Precautionary and prevention principles. Rectification at source principle. The principle of sustainable development. The polluter pays principle.

Тема 5. Роль інституційного механізму ЄС у розвитку та застосуванні права навколишнього середовища ЄС
Topic 5. Role of EU Institutional Mechanism in Development and Application of EU Environmental Law

Функції органів ЄС у сфері охорони навколишнього середовища. Європейська Комісія. Рада ЄС. Європейський Парламент. Суд ЄС. Омбудсмен ЄС. Європейський інвестиційний банк. Спеціальні органи ЄС у сфері охорони навколишнього середовища. Європейське агентство з навколишнього середовища. Консультативні органи у сфері охорони навколишнього середовища на рівні ЄС.

Functions of EU bodies in the field of environmental protection. The European Commission. Council of the EU. European Parliament. Court of Justice of the EU. EU Ombudsman. European Investment Bank. Special bodies of the EU in the field of environmental protection. European Environment Agency. Advisory bodies in the field of environmental protection at the EU level.

Змістовий модуль 2. Особлива частина.

Тема 6. Охорона біологічного різноманіття в праві навколишнього середовища ЄС
Topic 6. Protection of Biological Diversity in EU Environmental Law

Концепція охорони біологічного різноманіття в міжнародному та європейському праві. Збереження й охорона дикої флори та фауни й природних середовищ їх існування в законодавстві ЄС. Правове регулювання торгівлі видами дикої флори та фауни в межах ЄС. Охорона біологічного різноманіття від негативного впливу генетично модифікованих організмів.

The concept of biological diversity protection in international and European law. Preservation and protection of wild flora and fauna and their natural habitats in EU legislation. Legal regulation of trade in species of wild flora and fauna within the EU. Protection of biological diversity from the negative impact of genetically modified organisms.

Тема 7. Охорона лісів у праві навколишнього середовища ЄС
Topic 7. Protection of Forests in EU Environmental Law

Становлення законодавства ЄС у сфері охорони лісів. Огляд положень нормативно-правових актів ЄС щодо охорони лісів. Цілі та завдання нової лісової стратегії ЄС до 2030 року.

Development of EU legislation in the field of forest protection. Overview of the provisions of EU regulations on forest protection. Goals and objectives of the new EU forest strategy until 2030.

Тема 8. Охорона вод у праві навколишнього середовища ЄС
Topic 8. Protection of Waters in EU Environmental Law

Правові засади управління річковими басейнами в ЄС. Правові засади управління ризиками підтоплення в ЄС. Попередження дефіциту води та посух. Забезпечення доступу до питної води та гарантування її якості. Охорона морських вод.

Legal basis of river basin management in the EU. Legal basis of management of flooding risks in the EU. Prevention of water scarcity and droughts. Ensuring access to drinking water and guaranteeing its quality. Protection of marine waters.

Тема 9. Охорона атмосферного повітря в праві навколишнього середовища ЄС
Topic 9. Protection of Atmospheric Air in EU Environmental Law

Міжнародна та європейська політика щодо попередження забруднення атмосферного повітря. Забезпечення якості атмосферного повітря за законодавством ЄС. Напрями охорони атмосферного повітря в залежності від джерел забруднення. Європейська програма охорони атмосферного повітря.

International and European policy on prevention of air pollution. Ensuring the quality of air according to EU legislation. Directions of air protection depending on the sources of pollution. European program of air protection.

Тема 10. Поводження з відходами в праві навколишнього середовища ЄС
Topic 10. Waste Management in EU Environmental Law

Загальна характеристика законодавства ЄС у сфері поводження з відходами. Основні положення правового регулювання поводження з відходами. Правове регулювання операцій поводження з відходами. Правове регулювання поводження з окремими видами відходів.

General characteristics of EU legislation in the field of waste management. Basic provisions of legal regulation of waste management. Legal regulation of waste management operations. Legal regulation of management of certain types of waste.

Тема 11. Попередження змін клімату в праві навколишнього середовища ЄС

Topic 11. Prevention of Climate Change in EU Environmental Law

Правові основи боротьби з зміною клімату в ЄС. Кліматичні дії ЄС та Європейська зелена угода. Кліматичні стратегії та цілі ЄС. Законодавство ЄС у сфері зменшення викидів парникових газів. Європейська система торгівлі квотами на викиди. Альтернативні види енергії як засіб попередження зміни клімату.

Legal foundations of combating climate change in the EU. EU climate action and the European Green Deal. EU climate strategies and goals. EU legislation in the field of reducing greenhouse gas emissions. The European Emissions Trading System. Alternative types of energy as a means of preventing climate change.

Тема 12. Правові аспекти співпраці України та ЄС у сфері охорони довкілля

Topic 12. Legal Aspects of Cooperation Between Ukraine and the EU in the Field of Environmental Protection

Співпраця України та ЄС у сфері охорони довкілля: правові основи та цілі. Адаптація екологічного законодавства України до стандартів ЄС за напрямками: управління довкіллям; якість атмосферного повітря; управління відходами; якість води та управління водними ресурсами; охорона природи; промислове забруднення та техногенні загрози; зміни клімату; генетично модифіковані організми.

Cooperation between Ukraine and the EU in the field of environmental protection: legal foundations and goals. Adaptation of environmental legislation of Ukraine to EU standards in the areas of: environmental management; atmospheric air quality; waste management; water quality and water resources management; nature conservation; industrial pollution and technogenic threats; climate change; genetically modified organisms.